

Inka Hopsu vihr

Kirjallinen kysymys työvoimapolitiittisten lausuntojen määrästä

Eduskunnan puhemiehelle

Työvoimapolitiittisilla lausunnoilla on ratkaiseva merkitys työnhakijan työttömyysetuuden saamisen kannalta. Jos työllisyysalueiden resurssit ovat riittämättömiä tai prosessit eivät toimi, joutuvat työttömät kohtuuttomiin tilanteisiin eikä heidän oikeusturvansa toteudu.

KEHA-keskusten toteuttaman selvityksen perusteella vuonna 2025 voimaan tullut työvoimapolitiittisten lausuntojen uudistus on johtanut työttömien saamien selvityspyyntöjen ja työvoimapolitiittisten lausuntojen määrän merkittävään vähenemiseen. Selvityspyyntöjen kokonaismäärä väheni ensimmäisen puolen vuoden aikana kymmenellä prosentilla, vaikka samaan aikaan työttömyys on lisääntynyt.

Huolestuttavaa on, että selvityksen mukaan työttömyysturvan maksaja on ainakin joissain tilanteissa kieltäytynyt maksamasta etuutta vedoten virheelliseen työvoimapolitiittiseen lausuntoon. Lisäksi KEHA-keskuksen asiakaspalveluun on tullut vuoden 2025 aikana aiempaa enemmän puhelimitse yhteydenottoja, joissa työttömyysturvan maksaja haluaa kysyä virheellisiksi arvioimistaan työvoimapolitiittisista lausunnoista. Selvityksen perusteella näyttää myös siltä, että yrittäjyyteen liittyvissä lausunnoissa on myös epäselvyyksiä sen suhteen, milloin ne kuuluvat työvoimaviranomaisen ja työttömyysturvavastuualueen vastuulle.

Selvitys ei paljasta näiden ongelmien mittakaavaa, mutta sen tiedot voisivat kertoa ongelmista palveluprosessista. Työttömyysturvan toimeenpanon tulee olla koko maassa ja kaikkina aikoina yhdenmukaista ja läpinäkyvää, eikä työttömien oikeusturvasta saisi tinkiä uudistusten aikana. Tarve sujuvalle työttömyysturvajärjestelmälle on erityisen ajankohtainen suurtyöttömyyden aikana.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisiin toimiin hallitus ryhtyy työvoimaviranomaisten selvityspyyntöihin ja työvoimapolitiittisiin lausuntoihin liittyvien palveluprosessien laadun varmistamiseksi ja

aikooko hallitus toteuttaa laajemman selvityksen työvoimapolitiittisten lausuntojen uudistuksen toteutumisesta, ongelmien laajuudesta ja jatkokehitystarpeista?

Kirjallinen kysymys KK 58/2026 vp

Helsingissä 27.2.2026

Inka Hopsu vihr